

**2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI
İLE
2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)
BAŞKANVEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

09.11.2009

İÇİNDEKİLER

**-ADALET BAKANLIĞI -Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş. Yurtları Kurumu -
Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı -ANAYASA MAHKEMESİ -YARGITAY -
DANIŞTAY
-TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI -Tarım Reformu Genel Müdürlüğü**

9 Kasım 2009 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.05

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)
BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)
SÖZCÜ: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)
KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

----0----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Değerli Adalet Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 8'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizin birinci kısmında Adalet Bakanlığı, Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri, İş Yurtları Kurumu, Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Hamzçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Adalet Bakanı,

yüksek yargı organlarının ve bürokrasinin değerli temsilcileri, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri...

Sayın Başkan, önce usulle ilgili olarak çok kısa bir değerlendirme yapıp ve Sayın Hasip Kaplan'ın Cumhuriyet Halk Partisine yönelik bazı cümlelerini sataşma olarak değerlendirip bir açıklama yaptıktan sonra konuşmama geçmek istiyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Önce kendiniz sataşıyorsunuz bir de açıklama yapıyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, hayır...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben burada konuşurken arkadaşınız sataşmadı mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İzin verirseniz...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Böyle bir usul var mı?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, ama sizin...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama biraz saygı gerekmiyor mu? Yani ben konuşurken dinlemesini bilmesi gerekmiyor mu?

GÜROL ERGİN (Muğla) – Şimdi, sen dinliyor musun?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İzin verirseniz ben açıklayacağım Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben bu şekilde konuşmak, tartışmak istemiyorum.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Yahu, kardeşim sen komisyona hükmetmek mi istiyorsun? Bunu yaptırılmaz sana.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sadece bu oturuma mahsus değil ama bugüne kadar Plan ve Bütçe Komisyonundaki sunumlarda Sayın Adalet Bakanı, bütçesini sunuyor, yüksek yargı organlarının bütçelerine ilişkin olarak herhangi bir sunum yapılmıyor. Öteden beri bu bir gelenek olmuş ama doğru olan, yüksek yargı organlarının bütçelerini de sunmasıdır. Mademki kuvvetler ayrılığı ilkesi vardır, yasama organı nasıl gelip burada bütçesini Meclis Başkanıyla sunuyorsa yüksek yargı organları da başkanlarıyla gelip burada bütçelerini Parlamento'ya sunmalıdır. Belki alışıldığı için dikkatten kaçıyor ancak bunun bundan sonraki yılların bütçe sunuşlarında dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

Ben, Sayın Hasip Kaplan'ın, Cumhuriyet Halk Partisine veya muhalefet partilerine yönelik eleştirileri konusunda bir açıklama yapma ihtiyacı içinde değilim. Doğal olarak siyasi partiler birbirlerini eleştirir, politikalarını eleştirir, beğenmedikleri yönleri ortaya koyarlar, bunu diledikleri gibi yapabilirler. Buna cevap vermek gibi bir amaçla söz almış değilim ancak bu eleştiriyi yaparken siyasi parti mensuplarını rencide edici kelimeler kullanırsanız o siyasi parti mensuplarının söz hakkı doğar. Ben, Sayın Hasip Kaplan'ın Türkiye Büyük Millet Meclisindeki varlığından utanç duymuyorum. Kendisi halkın iradesiyle buraya gelmiştir. Onu seçen vatandaşlarımızın iradesine saygılıyım. Aynı duyguyu Demokratik Toplum Partisine mensup diğer milletvekilleri için de yaşıyorum yani mademki bütün milletvekilleri temsilî demokrasinin gereği olarak halkın oylarıyla Parlamento'ya gelmiştir, o halkı temsil eden milletvekillerinin varlığından hiç kimsenin utanç duymaması gerekir. Ben, bu cümleleri açıklamak üzere, bu cümleleri ifade etmek üzere usul anlamında sataşma çerçevesinde söz aldım.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, güzel bir sunum yaptı, kendisine teşekkür ediyorum. Hukukun üstünlüğü, meşruiyet gibi demokrasinin çok temel kavramlarına çok

güzel biçimde değindiler. Ben o çerçevede konuşmamı sunmak istiyorum. Sayın Bakan, modern devleti hukukun üstünlüğüne dayalı devlet olarak değerlendirdi ama hukukun üstünlüğüne dayalı olması yetmiyor, modern devlet aynı zamanda insan haklarına saygılı olan devlettir dediler. Modern devlet insan haklarına saygılı olduğu ölçüde meşruiyete sahip olacaktır anlamında cümleler kullandılar. Evet, gerçekten doğru, hukukun üstünlüğü, yasalara saygılı olmak veya iktidarın yasalar çerçevesinde oluşması, o iktidarın meşruiyeti için yeterli olmuyor. Her seçim döneminde Türkiye’de iktidarlar yeniden kurulur ancak iki seçim arası dönemde iktidarların, yönetimlerin nasıl çalıştığı, hukuka uygun olarak çalışıp çalışmadığı, kararları nasıl aldığı, iktidarın eylem ve işlemlerinin denetlenip denetlenmediği gibi unsurlar da iktidarın meşruiyeti açısından önemlidir.

İnsan hakları, çok temel bir kavram. 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi’nin 16’ncı maddesi der ki: “İnsan haklarının güvence altına alınmadığı, kuvvetler ayrılığının olmadığı ülkelerde anayasa yoktur.” Yani, bu aynı zamanda bugünkü modern demokratik devletin de temel kurumlarını oluşturuyor. Bir iktidarın meşru olabilmesi için insan haklarına saygılı olması gerekir. İnsan haklarına saygılı olmak demek, kuvvetler ayrılığı ilkesine saygı göstermek, aynı zamanda idarenin eylem ve işlemlerini denetleyebilen bağımsız bir yargı demektir. Yine, insan haklarının anayasalarda güvence altına alındığı bir ülke, bir devlet demektir.

Şimdi, aynı zamanda meşruiyet, kararların katılımcılık sürecinin işletilerek alındığı bir süreci akla getirir. Sayın Bakan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yine yapılanmasına ilişkin tasarı taslağı konusunda katılımcı bir süreç izlediklerini söylüyor ve bu konuda bu katılımcı sürece katılan tüm paydaşların üzerinde mutabık kaldıkları bir temel ilkedен söz ediyor. Bu temel ilke şu: Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun objektiflik, tarafsızlık ve şeffaflık temelinde uluslararası belgeler ışığında geniş tabanlı temsil esasına göre yeniden yapılandırılması, kararlarına karşı etkili bir itiraz sisteminin getirilmesi ve yargı yolunun açılması. Evet, tüm taraflar burada mutabıktır diyor. Tarafların mutabık kaldığı bu ilke çerçevesinde biz şunları şunları hazırladık diyor.

Şimdi, bu ifade ilk bakışta Sayın Bakanın Hükümet olarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu konusunda yapmayı düşündükleri düzenlemelerle ilgili olarak tüm tarafların mutabık kaldığı izlenimini vermektedir. Oysa öyle değil. Evet, bu ilkede taraflar mutabık ancak Sayın Bakanın “bu konuda yapmayı düşündüklerimiz” diyerek sıraladığı konularda taraflar mutabık değil. Bir kere bunu açık, net bir şekilde belirtelim. Yüksek yargı organlarımızdan Yargıtayın Sayın Başkanının 2009-2010 adli yıl açılış konuşmasında belirttiği başlıklar, cümleler, ifadeler dikkate alınır, Sayın Bakanın yapmayı düşündükleriyle en azından Yargıtayı biliyorum, Yargıtay Başkanının, Yargıtayın görüşleri birbiriyle örtüşmüyor, çakışmıyor, taban tabana zıt. Evet, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bugünkü yapısı, demokrasimize uygun değil, demokratik meşruiyet veya hukukun üstünlüğü kavramları çerçevesinde uygun bir yapılanma değil. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kararlarına karşı yargı yolu kapalı. Bir hukuk devletinde, hukukun üstünlüğünün söz konusu bir ülkede bunun olmaması gerekir. Yargı organlarının, hâkimlerin ve savcılarının işlemlerini Adalet Bakanına bağlı müfettişler denetliyor. Bu olmaz. Bu kurumun nerede olması gerekir? Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda olması gerekir. Başka birçok şeyi sayabiliriz. Bu konularda düzenlemeler

yapılması bir ihtiyaçtır ancak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun oluşumu, oluşum şekli, yapısı, hangi kaynaktan, hangi üye gelecek konusundaki öneri düzenleme, bizim yargı bağımsızlığını elden götürecektir, ortadan kaldıracak olan düzenlemelerdir. Daha demokratik bir yapı, daha demokratik meşruiyete dayalı bir temsil sistemi adı altında yapılan düzenleme, bugünkü yapıda bir şekilde etkin olamayan Hükûmetin etkin olmasının yollarının aranması, aralanmasıdır.

Şimdi, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu iki sene çalıştırılmamıştır. En son Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu toplantılarında biliyoruz, bir türlü Sayın Bakan ve Sayın Müsteşar bu toplantılara katılmadı, katılamadılar. Çünkü, yapılacak olan atama, tayin, terfi işlemlerinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun diğer üyeleriyle mutabık değildiler. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun toplantıları önceki Hükûmet döneminde de yani seçimden önceki 59'uncu Hükûmet döneminde de Hükûmet tarafından engellenmişti. O zamanın Adalet Bakanı ve Adalet Müsteşarı toplantılara katılmayarak istedikleri yönde karar alınmayacağı endişesiyle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna üye seçimini engellemişlerdir.

Şimdi, HSYK toplantılarında bu tavrı göstermiş olan Hükûmetin karşımıza daha bağımsız bir yargı adı altında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda düzenleme yapacak olmasını samimi bulmadığımı ifade etmek isterim. Bunlar güven vermeyen açılımlardır, güven vermeyen düzenlemelerdir. Diğerleri yapılabilir, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun ayrı bir bütçesi, daha bağımsız bir yapısı, bağımsız bir sekreteryası olmalıdır. Bugün bildiğim kadarıyla sekreteryası bile yoktur yani Adalet Bakanlığının destek hizmetlerini verdiği bir kurumdur. Yüksek yargı organları HSYK'ya seçilecek üyelerin Cumhurbaşkanı yerine doğrudan o yargı kurumlarının genel kurulları tarafından seçilmesi olumludur. Kararların yargı denetimine açılması olumludur. Bütün bunlar olumludur ancak yapılanma adı altında getirilen düzenleme, her nasılsa bugün Hükûmetin yetki alanı dışında kalmış HSYK'nın yapılanmasının siyasetin etkisine açık hâle getirilmesi gibi bir amacı taşımaktadır. Böylece, yargı, yargı bağımsızlığı sadece anayasal bir metin olarak kalacak, fiiliyatta olmayan, işlemeyen bir metin olarak kalacaktır. Biz bugün yargının siyasallaştığı bir süreci yaşıyoruz.

Şimdi, bağımsız bir yargının olduğu ülkede, insanlar sabahın köründe yataklarında alınıp götürülmezler. Yeri yurdu belli olan bilim adamları, sabahın köründe alınıp götürülmezler. Yargının bağımsız olduğu bir ülkede, faili meçhul cinayetler soruşturulur, bunların sorumluları soruşturulur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Sayın Bakana bu çerçevede sormak isterim: Faili meçhul cinayet sayısı Türkiye'de kaçtır? Kayıp trilyon davasında bugün Cumhurbaşkanı olan Sayın Abdullah Gül'ün yargılanması gerekir kararını veren bir hâkimin işlemleri hemen Adalet Bakanlığı tarafından denetlenmez. Yine, dokunulmazlık şemsiyesi adı altında yargının işleme süreci engellenmez.

Evet, bir kısım milletvekillerinin ifadesinin alınmasına yönelik bir krizi de yaşıyoruz. Bu konuda durum nedir Sayın Bakan? Gerçekten bütün milletvekilleri için işleyen bir süreç mi işletilmektedir yoksa hiç kimse için, hiçbir siyasi parti mensubu milletvekili için işlemeyen bir süreç sadece Demokratik Toplum Partisine mensup milletvekilleri için mi

işletilmektedir? Bunları Anayasa'nın 138'inci maddesindeki sınırı da dikkate alarak soruyorum yani yargı yetkisinin kullanılmasına yönelik bir değerlendirme içermiyor bu sorum. Onu sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Adli Tıpla ilgili birkaç değerlendirme yaptıktan sonra konuşmamı bitirmek istiyorum. Adli Tıp Kurumu, büyük bir itibar kaybı içerisindedir. Hüseyin Üzmez konusundaki rapordan başlayan bu kayıp, hâlen devam etmektedir. Şimdi, en son ıslak imza konusunda Sayın Adli Tıp Kurumu Başkanının gazetelerde yer alan ıslak imza konulu değil ama, işte ona yönelik olarak, o işin perde arkası anlamında kişisel kanaatlerini anlatan açıklama, bu itibar kaybının devam ettiğini gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şimdi, bir soru var, gazetelerde de yer aldı. Adli Tıp Kurumu, bu tip konularda, belgeyi inceleyecek kişileri kurayla belirler. Gazete haberleri, bu usulün bu olayla terk edildiği, kura belirlemesi yerine Adli Tıp Kurumu Başkanının bu imzayı inceleyecek heyeti doğrudan belirlediği. Bu doğru mudur? Bunu Sayın Bakana da soruyorum. Şimdi, böyle bir durum söz konusu. Buna yönelik olarak Sayın Adli Tıp Kurumu Başkanı diyor ki “Biz doğrusunu yapıyoruz.” şeklinde kendisini savunuyor, bütün bunlar makul açıklama ama onun ötesinde “Diğerleri vız gelir, tırıs gider.” Şimdi, bu yalanlanmış bir cümle de değil. Bir kamu görevlisi, kamuoyunda yönelik eleştirileri “Vız gelir, tırıs gider.” diyerek açıklıyor. Bir kamu görevlisine yakışmayan bir üslup. Ayrıca, şunu öğrenmek istiyorum: Islak imzada süreç süratle işledi. Adli Tıp konusundaki süreci kastediyorum. Evet, süratle işlemesinden herkes memnun olabilir, sonuçlar ayrıca değerlendirilir tabii, o ayrı bir tartışma konusu, oraya girmiyorum ancak Münevver cinayetinde bu süreç işlemedi gibi sanki yani oradaki Adli Tıp raporu aylarca gelmedi. Ya Emniyetten oraya talep geç gitti, bu da sonuçta yönetimin bir kusurudur ya da bu talep hakikaten erken gitti ama Adli Tıptaki süreç bir şekilde yavaş işledi. İşte, orada eldivenler karıştı, iç çamaşırları karıştı vesaire, hasta bakıcı bir başka hastaya dokunduğu eliyle merhum Münevver'e dokunduğu için ona bulaştı, yanlış rapor verdi gibi, affedilmesi mümkün olmayan, hoş görülmesi mümkün olmayan hatalar bunlar. Şimdi, böyle bir sürecin başında, Adli Tıba gelmiş olan bir Sayın Başkan “Vız gelir, tırıs gider” gibi bir cümleyle Adli Tıba itibar kazandırmaya çalışıyor. Bu, Adli Tıba itibar kazandırma değil Adli Tıbbı toplumun gözünde güvenilmez bir kurum olma imajını daha güçlendiren bir açıklama oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sormak istiyorum: Münevver cinayetinde Adli Tıp Kurumu ne kadar zamanda rapor vermiştir? Üzmez olayında Adli Tıp Kurumu ne kadarlık bir sürede rapor vermiştir? Islak imzada ne kadarlık bir sürede rapor vermiştir?

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

...

SORULAR VE CEVAPLAR

Sayın Hamzaçebi, ilk söz, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım şunlar: Birincisi, Sincan Hâkimiyle ilgili olarak adalet müfettişleri tarafından yapılan soruşturma bir şikâyet veya ihbar üzerine mi başlatılmıştır, yoksa resen mi başlatılmıştır?

Bununla ilgili olarak yine şunu sormak istiyorum: Sayın Bakan Hâkimler Savcılar Yüksek Kuruluna ilişkin yasa tasarısı hazırlığında. Hâkimler ve savcıların denetimi konusunun Hakimler Savcılar Yüksek Kuruluna bırakılacağını söyledi. Mademki Sayın Bakan böyle bir değişiklik niyet ediyor, Hükûmetin gündeminde böyle bir konu var. O zaman bu gerçekleşir gerçekleşmez -tabii ki ayrı bir konu- o zaman adalet müfettişlerini görevlendirme konusunda bir uygulamaya Sayın Bakan son vermeyi düşünüyor mu?

İkinci sorum: İstinaf mahkemelerinin nerelerde kurulacağı belirlendi, Doğu Karadeniz Bölgesi'yle ilgili olarak Samsun ili belirlendi. Samsun'un belirlenmesine yönelik olarak herhangi bir değerlendirme yapmayacağım. Ancak Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Trabzon, bölgesel merkez olma özelliğine sahip bir kenttir. Samsun dışında Trabzon'u da ayrıca bir bölgesel merkez olarak belirlemeyi düşünür müsünüz? Zira, Trabzon, sadece bölgenin merkezi değil, aynı zamanda çevresindeki ülkelerle ilişkisi olan uluslararası bir merkezdir, ulaşım ağlarının merkezindedir, güçlü bir ulaşım yapısı vardır, diğer açılardan, fiziki altyapı ve sosyal altyapı olarak isimlendirebileceğimiz olanaklar yönünden son derece güçlü bir kenttir. İstinaf mahkemelerinin kurulacağı yerler belirlenirken ulaşım açısından merkez olması, diğer açılardan merkez olması gibi özellikler gözetilir. Bu nedenle o karara Trabzon'u da ilave etmeyi acaba düşünür müsünüz? Böyle bir çalışmanız var mı, onu sormak istiyorum.

Diğer bir sorum: Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi Hakkındaki 3717 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin bazı hükümleri Anayasa Mahkemesinin bir kararıyla iptal edilmiştir. İptal kararı 27/11/2007 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmış ve Hükûmete bir yıl süre verilmek suretiyle iptal edilen hükmün yerine konulacak hükmün düzenlenmesi istenilmiştir. Ancak aradan iki yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen henüz bu boşluk giderilmiş değildir. Bu konuda hazırlanmış olan bir yasa tasarısının iptal gerekçelerine uygun olmadığı ifade edilmektedir. Bu çerçevede şunu sormak istiyorum: Bu yasal düzenlemeyi ne zaman gerçekleştirmeyi düşünüyorsunuz? Parlamentodan yasalaştırma süreciniz, bu sürece ilişkin takviminiz nedir?

Bugüne kadar ilgili banka hesaplarında kaç lira birikmiştir? Bu hesaplara faiz işletilmiş midir, nemalandırılmış mıdır? Hangi bankalarda hangi faiz oranlarıyla bu para tutulmaktadır. Bu paraların yargı çalışanlarına dağıtılması yönünde bir çalışmanız var mıdır, nasıl bir plan dâhilinde dağıtmayı düşünüyorsunuz? Konuyla ilgili yasal düzenlemeyi konunun tarafları olan kişilerin mensubu olduğu sivil toplum örgütleriyle de paylaşmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baratalı.

...

Kapanma Saati: 17.36